# GAZETA
## Wielkiego Xięstwa
# POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki*. — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 292. We Wtorek dnia 14. Grudnia. 1841.

## Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 9. Grudnia.

N. Król raczył najmiłościwiéj dozwolić przyjąć: Ministrowi Stanu, Hrabi Alvensleben, Wielki Krzyż W. Xiążęcego Heskiego orderu Ludwika i Kurheskiego orderu domowego Złotego Lwa; Generalnemu Dyrektorowi poborów, Kuhlmejerowi, Krzyż Komandorski pierwszéj klassy, jako też Tajnemu Nadradzcy finansowemu Pochhammerowi, Krzyż Komandorski drugiéj klassy tegoż orderu.

---

Odbieramy właśnie autentyczną wiadomość, że Stany w Brunświku większością 33 głosów przeciw 13 uchwaliły, aby Xięstwo Brunświckie do niemieckiego związku celnego przystąpiło.

---

## Wiadomości zagraniczne.

### Polska.

Z nad granicy Polskiéj, d. 4. Grudnia.

W Królestwie Polskiém, mianowicie między duchowieństwem, wielkie podobno panuje podejrzenie przeciw Biskupowi K.....mu, z powodu nadzwyczajnych łask, w jakich jest u dworu. Obawiają się, żeby coś do unii z r. 1839. podobnego nie zaszło. Jakkolwiek obawa ta zawczesna, nie ulega jednak wątpliwości, że rząd, albo raczéj pewna klassa urzędników, do jedności nietylko w zwyczajach i mowie, lecz też co do wiary zmierza. Niedawno powiedział znakomity jeden urzędnik rossyjski: „Trzeba Panu wiedzieć, że rząd i kościół — to wszystko jedno.“

### Rossya.

Z Petersburga, dn. 21. List. (3. Grudnia).

W przeszłą niedzielę, 16. Listopada, miały u Dworu miejsce przedstawienia następujące: Poseł nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Brezylski P. Oliviera miał zaszczyt być przyjętym przez N. Pana i złożyć ofiarowane od Swego Cesarza znaki orderu Cruzeros; Nowokredytowany od Króla Jmci Duńskiego, poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny hrabia Rantzau i takiż poseł i minister Stanów Zjednoczonych Ameryki północnéj pułkownik Todd mieli zaszczyt złożyć N. Cesarzowi Jmci swoje listy wierzytelne. Ci trzej ministrowie mieli następnie zaszczyt być przyjętemi przez N. Cesarzowę Jmć, JJ. CC. WW. W. Xięcia Następcę Cesarzewicza, W. Xiężnę Cesarzewiczowę, W. Xiężnę Maryą, W. Xiężniczkę Olgę i Xiążęcia Leuchtenbergskiego. — Pani Périer, małżonka Sprawującego interesa

Francyi, miała również zaszczyt być przedstawioną N. Pani, WW. Xiężnom: Cesarzewiczowéj i Maryi, i W. Xiężniczce Oldze. — Pani Oliviera, małżonka ministra Brezylskiego; Generał major hrabia Woyna, poseł nadzwyczajny Austryacki; Meysenbug, Sprawujący interessa Austryi; Hrabia Griffeo Sprawujący interesa Obu Sycylij; P. Reinhardt, Sprawujący interesa Królestwa Wirtembergskiego; Kawaler Bertone de Sambay, sprawujący interesa Sardynii; P. Kazim. Périer, sprawujący interesa Francyi; Baron Wedel Yarlsberg, sprawujący interesa Szwecyi; Hrabia Westphalen, Sekretarz poselstwa Pruskiego; Hrabia Esterhazy, urzędnik poselstwa Austryackiego, mieli zaszczyt być przedstawianemi J. C. W. W. Xiężnie Maryi Mikołajownie.

17. b. m. Dwór Cesarski przywdział żałobę na dni cztery z powodu zgonu Xiążęcia Jmci Ludwika Anhalt Koethen.

Przez Reskrypt Cesarski z d. 7. b. m. mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1. klassy Zarządzający Kantorem Dworu J. C. W. W. Xięcia Michała, Rz. R. Stanu Chałcziński.

Pułkownik Korpusu inżynierów Dróg komunikacyi Reichel mianowany został Generał majorem i zatwierdzony Naczelnikiem 1. okręgu tychże dróg.

Z liczby wybranych przez szlachtę kandydatów N. Pan raczył zatwierdzić Mińskim gubernijalnym Marszałkiem Rz. Radcę Stanu Osztorpa.

Radzca Stanu Komowski który, na własną prośbę otrzymał był Ukazem Cesarskim z d. 20. Grudnia 1840. dymissyą od urzędu Dyrektora Kancelaryi Ministerstwa Oświecenia, i był zaliczony do tegoż Ministerstwa, bez szczególnych obowiazków, został znowu mianowany Dyrektorem tejże Kancelaryi.

## F r a n c y a.

### Z Paryża, dnia 4. Grudnia.

Gazette du Dauphiné uznaną została przez Sąd przysięgłych z powodu kilku artykułów o tylokrotnie roztrąbionym procesie Didiera, winną obrazy Króla i podburzania do nienawiści i pogardy rządu. Trybunał zaś z swéj strony z niezwyczajną w takowych zdarzeniach, mianowicie przeciw dziennikowi legitymistycznemu, łagodnością, skazał winnego wydawcę wspomnianéj gazety tylko na najmniejszy rodzaj kary, t. j. na sześćmiesięczne więzienie i zapłacenie 500 fr. Życzyćby należało, aby się na tym procesie zakończyła sprawa, która już nieraz stała się powodem do wielkiego zgorszenia. Nieprzyjaciele rządu wprawdzie zawsze z umysłu i z zupełném przekonaniem o nienawistnych ztąd wynikających skutkach krwawe owe wspomnienia wznawiali, ale bez błędnego postępowania władz, bez okazania przesadzonéj drażliwości, a przedewszystkiém bez niejednego czynu dowolności policyjnéj, jakiéj się przy ściganiu sprawców lub wyszukiwaniu źródeł owych scen gorszących dopuszczano, nigdyby one tak niebezpiecznéj nie nabyły wielkości, która na chwilę najwyższy osobisty byt Francyi jak najżywiéj niepokoiła.

National zapewnia, że od 1830. roku wydarzyło się we Francyi przeszło 14,000 politycznych processów różnego rodzaju. Podanie to do tego stopnia zdaje się być przesadzoném, iżby liczbę tę ledwo otrzymano, gdyby nietylko różne processa, ale nadto wszystkie pojedyńcze polityczne rzeczy, dotyczące się oskarzonych, zliczono.

Pierwsze obrady Quenissetowskiego procesu przed Trybuualem parowskim nie przyłożyły się bynajmniéj do widocznego zmniejszenia obojętności. Nawet trybuny publiczne, na które się dawniéj jak na jaką uroczystość teatralną tłoczono, wczoraj bardzo słabo były obsadzone. I jakżeby się téż wytworny świat paryski mógł zajmować garstką rzemieślniczych czeladników, co w swym zwyczajnym ubiorze przed kratkami sądu występują, najpospolitsze twarze okazują i szkaradnie mówią po francuzku. Do tego dodać jeszcze należy, że nawet zbrodnia, o którą ich oskarzają, nie może romantycznego uroku na ich małoznaczne osobistości rzucić. Jestże tu bowiem coś powszedniejszego, nad spisek przeciw rządowi? Quenisset wystrzelił wprawdzie z pistoletu do Xięcia Aumale, ale kula jego krew tylko końską utoczyła. Stojący teraz przed wysokim Trybunałem obżałowani nie mają najmniejszego prawa do żywego współuczucia. Czy są winni, czy niewinni, nie obchodzi to bynajmniéj towarzystwa i czy ich stracą, albo na galery skażą lub uwolnią, publiczność paryska bynajmniéj się o to troszczyć nie będzie. Ale publiczność paryska dowie się dość wcześnie, iż obłąkanie owych ludzi było symptomatem okropnego nieszczęścia, którémby się już zająć należało.

### Z dnia 5. Grudnia

Konstytucyonista, poczytywany za główny organ Pana Thiersa, dzisiaj téż się miesza do pytania tyczącego Prezesostwa Izby i ku największemu zadziwieniu publiczności oświadcza, że na przypadek konkurencyi Panów Sauzet i Lamertine, kandydatowi ministeryalnemu, Panu Sauzet, stanówczo da pierwszeństwo, ponieważ ten pochodząc z lewego centrum, politycznym zasadom Konstytucyonisty bliżéj stoi aniżeli P. Lamartine. Oświad-

czenie to tém bardziéj zastanawiać musi, ile że inne gazety zostające, jak powszechnie wiadomo, pod wpływem Pana Thiersa, podobnym, jawnym dowodem za Panem Lamartine się oświadczyły. Wszystko to zdaje się tylko podstępem. Oppozycya na pozór się dzieli, aby każdemu z obydwóch kandydatów wsparcie swoje przyobiecać, ich tak w ochocie do walki utwierdzić a późniéj z téj walki korzystać, by ministeryum zwalić.

W Moniteur parisien czytamy: »General Hr. Rumingny uda się do Algieru, aby jako tymczasowy Generalny Gubernator Generała Bugeaud zastąpić, ten bowiem otrzymał pozwolenie wrócenia do Francyi, aby być obecnym sessyi Izby deputowanych.« — Inne gazety twierdzą, że General Bugeaud wcale więcéj nie powróci i że odwołanie jego stanówcze. Gdyby się wiadomość ta sprawdzić miała, oppozycya znalazłaby w niéj nowe żywioły do twierdzenia, że zawsze każdego General-Gubernatora odwoływać się pospiesza ą, skoro w systemie zakładania osady znaczne postępy uczynił. Wszakże nie ulega wątpliwości, że rząd woli mieć jednego członka ministeryalnego w Izbie więcéj, aniżeli Gubernatora w Afryce podczas zimy, kiedy tam nic nie ma do roboty; rozumiemy więc że General Bugeaud na wiosnę do Afryki powróci.

Obiegająca wczoraj w giełdzie wiadomość, że układy o pożyczkę hiszpańską na nowe trudności natrafiły, potwierdza się. Wszakże układy te nie zostały jeszcze zerwane lecz tylko zasuspendowane, dopóki z Madrytu nowe nie nadejdą instrukcye. Kapitaliści czekają podobno kilka dla skarbu hiszpańskiego korzystnych urządzeń; wysłano do Madrytu wiele zleceń do nabycia dóbr narodowych; wartość ich od kilku miesięcy prawie w dwójnasób się podwyższyła.

Rząd ogłasza następującą telegraficzną depeszę: Prefekt z Vaucluse do Ministra robót publicznych: Avignon, d. 4. Grudnia. „Rodan wezbrawszy znacznie od dni kilku, nocy zeszłéj wystąpił z koryta i zalał niżéj leżące części miasta. Durance przełamała groblę kanału. Woda zalała całą równinę. Udam się natychmiast z inżenierami do miejsc zagrożonych.“

Giełda z d. 4. Grudnia. Na dzisiejszéj giełdzie obrot rentami francuzkiemi nie był bardzo ożywiony. Z początku panowało zupełne otrętwienie, o godzinie 3 nastąpił jednak niejaki dopyt. — Głoszono, że Izbom przełożony zostanie nowy projekt do prawa o Kanałach. — Hiszpańska renta czynna znowu spadła. Upowszechniono pogłoskę o nowém nieporozumieniu między agentami rządu hiszpańskiego a bankierami londyńskimi pod względem nowej pożyczki, o którą układy zawiązano.

## Anglia.

### Z Londynu, dn. 4. Grudnia.

Globe twierdzi, że pod względem chrztu Następcy tronu jeszcze pewnego czasu nie oznaczono; podług wszelkiego do prawdy podobieństwa nie nastąpi jednak obrzęd ten w ciągu kilku tygodni, lecz dopiero po zgromadzeniu Parlamentu w Lutym i nie w Windsorze, lecz w pałacu Buckingham, gdzie dwór podówczas rezydować będzie. Świadkiem chrztu ma być Królowa wdowa, wyzdrowienia któréj aż do tego czasu z pewnością się spodziewają. Wspomniana gazeta dodaje, że uroczystość chrztu odprawi się wprawdzie w cichości i bez wystawy, że wszelako obiad dawany po tym obrzędzie jeszcze nierównie wspanialszym będzie, jak bankiet wyprawiony po chrzcie młodéj Xiężniczki. Fałszywém jest twierdzenie niektórych gazet, jakoby przysionek św. Jerzego w Windsorze już na obrzęd chrztu przysposabiano. Dano rozkaz w zamku Windsor, aby roboty dla rozprzestrzenienia pokojów mamki w wieży Wiktoryi, gdzie młody Xiążę z osobami go otaczającémi cały szereg komnat zajmie, o tyle przyśpieszono, aby dwór dnia 10. w Windsorze rezydencyę swoję mógł założyć. Przyjęto więc 50 nowych robotników, co dzień i noc tam pracują.

Morning-Herald donosi, że ratyfikacya traktatu z dnia 13. Lipca ze strony Porty, do Paryża nadeszła.

Uwagi Morning-Chronicle nad pociskami przez O'Connella na Esparterę miotanémi, spowodowały O'Connella do jawnego oświadczenia, że powstaje na Regenta z powodu katolicyzmu. Równocześnie wychwala Ludwika Filipa, ponieważ tenże kościołowi katolickiemu sprzyja.

W środę wyprawiono znowu z Portsmouthu dwa oddziały wojska do Chin, złożone z 420 ludzi z 26 i 110 z 55 pułku piechoty. W ogólności udadzą się w tamte strony trzy okręty z wojskiem; połączą się one w Plymoucie i zabierą 2000 ludzi na swe pokłady.

W Texasie sroży się wojna domowa. W wschodniéj części tego kraju ścierały się już bowiem z sobą od niejakiego czasu dwa stronnictwa, znane pod nazwiskiem regalatorów i moderatorów i nakoniec do tak gwałtownego przyszło wybuchu, iż rząd poczytał za rzecz potrzebną wysłać przeciw nim 200 żołnierzy. Oba te stronnictwa są liczne i obrały sobie Kapitanów i naczelnych dowódz-

ców. Gdzie się tylko zetkną, nie obejdzie się bez guzów i jeńców do głównych odprowadzają kwater. Żołnierze się zapewne z regulatorami połączą i na moderatorów uderzą, którzy domniemanie do szeregów swoich różny poprzyjmowali motłoch i o wytępieniu regulatorów myślą.

Z powodu narodzenia się Następcy tronu ogłoszone zostały w Gazecie Nadwornéj wielkie awance. 33 Generał-Poruczników posunięto na Generałów broni, 49 Generał-Majorów na Generał Poruczników, 61 Pułkowników na Generał Majorów, 75 Podpułkowników na Pułkowników, 66 Majorów na Podpułkowników i 106 Kapitanów na Majorów. W marynarce awansowało około 150 Admirałów, Wiceadmirałów i Kontradmirałów; 40 Kapitanów mianowano Admirałami.

## B e l g i a.

Z Bruxelli, dnia 3. Grudnia.

Dnia jutrzejszego nowy tu deputowany ma być obrany i wypadek wyboru wśród obecnych okoliczności nie będzie bez znaczenia. Stolica jawnie do liberalnych zasad skłania. Obaj kandydaci, którzy na przeciw siebie występują, są z strony liberalnéj P. Orts, a drugi, P. de la Coste, który wszelako publicznie w pismach ogłosił, że do stronnictwa katolickiego nie należy.

W poniedziałek, o 2 godz. Właśnie proklamują wypadek wyboru. Liberalny kandydat, P. Orts, znamienitą większością 1500 głosów przeciw 800 głosom, które się P. de la Coste dostały, deputowanym obranym został.

## S z w a j c a r y a.

O ostatnich rozprawach Sejmu Związku Szwajcarskiego, korrespondent z nad Aarau w liście pod d. 14. Listop. wyraża się jak następuje: „Wczoraj rozjechały się znowu Stany Sejmowe, wszakże bez powzięcia uchwały względem najważniejszéj sprawy. Wszelako godną uwagi rzeczą jest to, że na ścisłéj prawości oparte zdanie, obstające za przywróceniem wszystkich klasztorów argowskich, najwięcéj, albowiem 10 i pół głosów sobie zjednało. Druga połowa głosu, to jest miasta Bazylei, które przy głosowaniu na Sejmie zastrzegło sobie protokul otwarty, zapewne późniéj nastąpi. Lecz wiadomo, że do zupełnéj większości na Sejmie 12 głosów potrzeba, a półgłosy tylko wtedy się liczą, gdy się dwa pół-kantony na jeden głos zgodzą. Rzeczą jest niezawodną, iż wahające się postępowanie Zurychu jest główną przyczyną, że dotychczas sprawy o klasztorach pomyślnie nie rozstrzygniono. Bo gdyby Zurych skłonił się był do słusznéj propozycyi PP. Schmid i Rüttimann pod względem przywrócenia wszystkich klasztorów, natenczas zdaje się, iżby był i kanton Glarus w podobnym duchu instrukcyę swym Posłom nadał. Ztąd byłaby na Sejmie wyniknęła porządkowa większość dwunastu głosów za nadmienioną propozycyą, a Stany katolickie w związku z Zurychem byłyby powagą swą dostatecznie imponować mogły opierającéj się Argowii i Bernie, i wykonanie uchwały Sejmu należycie do skutku przyprowadzić. Z tém wszystkiém sprawa o klasztorach nie jest jeszcze bynajmniéj załatwiona. Ciąży ona ciągle na Stanach sejmujących i czeka ostatecznie pomyślnego lub niepomyślnego rozstrzygnienia. Sejm dotychczas jeszcze się nie rozwiązał, lecz się tylko na nieoznaczony czas odroczył. Co więc w téj sprawie daléj nastąpi, to zależy od przypadku, zabiegów stronnictw i od ciągłego wahania się większości.„

## A u s t r y a.

Z Wiednia, dnia 3. Grudnia.

J. C. W. Arcyxiążę Szczepan wybiera się do dostojnych rodziców swoich do Budy. Na wiosnę ten młody Xiążę w podróż do Petersburga się uda.

Nowy Poseł francuzki przy dworze tutejszym, Generał Hr. Flahault, miał d. 25. z. m. wstępne u Cesarza posłuchanie, na którém złożył swoje listy wierzytelne.

## W ę g r y.

Z Pesztu, dnia 29. Listopada.

Dowiadujemy się właśnie teraz z dobrego źródła, że N. Cesarz przywiezionemu z Rzymu przez Biskupa Ksanadskiego, X. Lonovics, breve papiezkiemu, dotyczącemu małżeństw mięszanych w Węgrzech, placetum regium nadał. Duchowieństwo już o tém zawiadomiono i onemu treść tego breve zakomunikowano; wszakże owo placetum regium, stósownie do pogłoski, dopiero po zagajeniu przyszłego Sejmu Węgierskiego ma być obwieszczone.

---